

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з науково-педагогічної роботи

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

2022р.

ПРОГРАМА

Атестаційного іспиту

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 053 Психологія

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Психологія

Шифр дисципліни О 44

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (дисципліна професійної та практичної підготовки)

Факультет – факультет здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Кафедра – психології та педагогіки

Програма складена на основі освітньо-професійної програми зі спеціальності 053 Психологія

Програму склали _____ д. психол. н., проф. Євген ПОТАПЧУК

_____ д. психол. н., проф. Таїсія КОМАР

Програму схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол №7 від 21 лютого 2022 р.

Завідувач кафедри психології та педагогіки

_____ д. психол. н., професор Євген ПОТАПЧУК

Програму схвалено методичною радою факультету

здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Протокол №2 від 16 березня 2022 р.

Голова методичної ради

_____ д. пед. Н., професор Євген ПАВЛЮК

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестаційний екзамен є складовою обов'язкової частини дисциплін професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Основною метою підготовки бакалавра з психології є забезпечення освітньо-професійної підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних на ринку праці України та її межами фахівців із психології, які здатні генерувати нові ідеї, володіють відповідними загальнокультурними, а також професійними компетентностями, спрямованими на провадження психологічної діяльності у сфері освіти, охорони здоров'я та соціально-правової допомоги, суспільної діяльності, у сфері спорту та індивідуальних послуг. Формування фахівців здійснюється засобами удосконалення їхніх академічних та спеціальних здібностей, розкриття творчого потенціалу особистості

Атестаційний екзамен за спеціальністю перевіряє досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньою програмою, за допомогою комплексу завдань. Порядок підсумкової атестації, формування та діяльності Екзаменаційної комісії визначаються відповідно до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Хмельницькому національному університеті».

Пререквізити – Загальна психологія, Вікова та педагогічна психологія, Психодіагностика, Основи психологічної корекції, Робота психолога з дітьми різного віку, Основи психотерапії.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми практика забезпечує такі компетентності та програмні результати:

компетентності: Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

програмні результати навчання: Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

Мета Атестаційного екзамену – перевірка досягнень результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньою програмою, за допомогою комплексу завдань: тестових завдань з використанням системи MOODLE ХНУ, або у письмовій формі, та розв'язання практичної психологічної ситуації в усній формі. Порядок підсумкової атестації, формування та діяльності Екзаменаційної комісії визначаються відповідно до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Хмельницькому національному університеті».

Предмет Атестаційного екзамену: організація та проведення перевірки програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Програма Атестаційного екзамену передбачає визначення рівня засвоєння знань, сформованості умінь та навичок професійної діяльності й побудована із урахуванням основних тем ряду нормативних дисциплін теоретичного та практичного спрямування.

До програми Атестаційного екзамену увійшли завдання з: фундаментальних дисциплін, а саме: Загальна психологія, Вікова та педагогічна психологія, Соціальна психологія з практикумом комунікативності, та дисциплін практичної психології: Психодіагностика, Основи психологічної корекції, Основи психотерапії. Практичні завдання для розв'язання психологічних ситуацій охоплюють задачі, що поєднують кілька тематичних областей дослідження особистості, порівняння позицій різних підходів, з акцентом на таких напрямках, як збереження та самозбереження здоров'я; тренінгова діяльність та коучинг.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ:

ФУНДАМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Загальна психологія з практикумом

Розвиток уявлень про предмет психології. Предмет й об'єкт пізнання. Основні класифікації методів в психології (Рубінштейн С.Л., Пирьов Г.Д., Ананьєв Б.Г.). Основні принципи психології (детермінізму, єдності свідомості та діяльності, розвитку та ін.) Психічна діяльність як функція роботи мозку. Локалізація психічних функцій у корі. Етапи розвитку нервової системи та зміни в домінуванні адаптаційних форм поведінки. Структура й рівні психічної діяльності. Психіка як механізм суб'єктивного відображення об'єктивної дійсності.

Категорія діяльності в психології. Структура індивідуальної діяльності людини (вектор «мотив-ціль»; система дій; планування діяльності; оперативний образ продукту діяльності; процеси прийняття рішення, сигнали зворотного зв'язку). Структури особистості. Основні компоненти «Я - концепції»: образ фізичного «Я», самооцінка, рівень притягань та очікування тощо. Основні моделі структури особистості: Лазурського А.Ф., Додонова Б.І., Рубінштейна С.Л., Ананьєва Б.Г., Платонова К.К.

Специфіка процесу уваги, його природа та механізми. Основні властивості процесу уваги (концентрація, об'єм, розподіл, стійкість, переключення, вибірковість). Класифікація видів уваги (довільна – мимовільна – післядовільна; рефлексивна – інстинктивна – вольова). Загальне уявлення про відчуття та сприймання як процеси почуттєвого пізнання. Поняття про сенсорні рецептори. Класифікації відчуттів та сприймань. Загальні властивості відчуттів та сприймань. Основні поняття сенсорної психофізики. Логарифмічний закон Фехнера. Закон Стивенса. Закони сприймання предмета й форми. Процес пам'яті. Основні характеристики мнемічних процесів (міцність, швидкість, точність, об'єм, динамічність, перешкодостійкість та ін.). Процеси збереження й забування інформації (явище ремінісценція). Криві забування Еббінгауза Г. та Пьерона. Рівні й типи пам'яті. Мислення як психічний процес, його первинні та вторинні властивості. Основні розумові операції. Види мислення. Основні етапи розвитку мислення в онтогенезі (концепція Виготського Л.С., Піаже Ж.).

Емоції як форма переживання, механізм регуляції психічного стану. Види емоційних реакцій, їх класифікація). Загальні властивості емоцій (універсальність, динамічність, домінантність, адаптація, сумація та ін.). Вольова регуляція поведінки. Різні підходи до розуміння й дослідження волі (воля як процес довідного управління, як самоуправління, як процес подолання труднощів).

Темперамент у структурі особистості. Основні властивості нервової системи (сила, рухливість, урівноваженість) і типи вищої нервової діяльності. Типології індивідуальності. Характер у структурі особистості. Характер як система відносин людини до миру, іншим людям, самому собі. Поняття здібностей у психології. Визначення здібностей. Здібності як уроджена й придбана властивість. Структура здібностей. Загальні й спеціальні здібності. Поняття розумового віку й коефіцієнта інтелекту.

Вікова психологія

Предмет вікової психології, її завдання. Етологічна теорія. Теорія конвергенції двох факторів. Біхевіоризм. Інтелектуальний розвиток дитини за Ж. Піаже. Теорія П. Я. Гальперіна. 5 етапів формування розумових дій. Розвиток моральної свідомості особистості за Л. Колбергом. Стадії розвитку особистості за Е. Еріксоном. Спілкування в психічному розвитку дитини. Форми спілкування за Л. І. Лісіною. Зміст параметрів форм спілкування М. І. Лісіної. Культурно-історична концепція Л. С. Виготського. Проблема навчання і розвитку. Поняття факторів психічного розвитку. Рефлекси новонародженого. Особливості розвитку, адаптація до середовища. Комплекс поживлення. Новоутворення 2-го півріччя життя дитини. Характеристика провідної діяльності. Криза 3-х років. Особливості дитячого сприймання, пам'яті, уваги, мислення, уяви. Навчальна діяльність – провідний вид діяльності. Мотиваційно-

афективна сфера молодшого школяра. Характеристика пубертатної кризи. Принципи психічного розвитку. Закономірності психічного розвитку.

Соціальна психологія

Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання Виникнення і розвиток соціальної психології як науки. Предмет і завдання соціальної психології.

Психологічні передумови соціальної психології: психологія народів, психологія мас, теорія інстинктів соціальної поведінки. Основні теоретичні напрямки соціальної психології. Теорія соціального обміну Дж. Хоманса.

Методи соціально-психологічного дослідження: спостереження, експеримент, соціометричний метод, референтометрія, тести, контент-аналіз, опитування.

Соціальні установки. Соціальні стереотипи. Забобони і марновірства. Соціальна диференціація. Соціальний статус: головний статус, природжений і приписуваний статус, досягнутий статус. Соціальна роль. Основні характеристики соціальної ролі за Т. Парсонсом.

Політична соціалізація. Економічна соціалізація особистості. Статеву рольова соціалізація особистості.

Структура взаємодії в спілкуванні. Типи взаємодій. Види взаємодій. Стратегії спілкування. Ефекти сприйняття людьми один одного: ефект Барнума, ефект бумеранга, ефект першого враження, ефект краю, ефект ореола, ефект первинності, ефект новизни, ефект стереотипізації.

Поняття та соціально-психологічні характеристики групи. Класифікація груп. Сутність і зміст поняття «мала група». Ознаки малої групи. Класифікація малих груп: за порядком виникнення, за суспільним статусом, за безпосередністю взаємозв'язків, за рівнем розвитку. Психологічні характеристики малої групи: зміст, статус, структура соціальних ролей, система групових очікувань, групові норми, групові санкції Зміст психології колективу. Основні характеристики колективу. Основні риси колективу. Психологічна структура колективу. Соціально-психологічний клімат колективу. Етапи процесу колективоутворення. Норми в колективі. Норми різного рівня обов'язковості.

Психологія великих соціальних груп. Аспекти: психічний склад та емоційна сфера. Особливості психології класів. Дослідження психології класів. Основні характеристики психології робітничого класу, класу буржуазії, середнього прошарку населення, маргинального прошарку населення. Структура суспільної психології класів. Психологічні особливості етнічних груп

Опрацювання структурних компонентів тренінгу. Значення та зміст комунікативної компетентності. Діагностика комунікативних умінь. Ефективні комунікативні техніки

ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Психодіагностика

Основні поняття психодіагностики. Загальна характеристика методів психодіагностики. Головні вимоги до діагностичних методик: стандартизація, валідність і надійність. Класифікації психодіагностичних методик. Вербальні та невербальні психодіагностичні методики: Об'єктивні тести, стандартизовані самозвіти, проєктивні техніки, діагностичні психодіагностики, стандартизовані та експертні методики. Метод тестів у психодіагностиці. Спостереження як метод психодіагностичного дослідження. Поняття про наукове спостереження. Особливості використання методу спостереження в психодіагностичній практиці. Використання контент-аналізу в психодіагностичній практиці. Контент-аналіз як різновид методу дослідження продуктів діяльності. Операціональна класифікація методів психодіагностики. Класифікація методів психодіагностики за ступенем впливу на результати дослідження.

Психометричні основи психодіагностики. Поняття норми, валідності і надійності. Форми стандартизації. Основні вимоги до оформлення тесту. Форми представлення методики. Вимоги до компоновки тексту опитувальника.

Особистісні опитувальники як метод дослідження. Опитувальники рис особистості (опитувальник Р.Кеттелла); опитувальники типологічні (опитувальники Г.Айзенка); опитувальники мотивів (опитувальник А.Едвардса); опитувальники інтересів (опитувальники Г.Кюдера); опитувальники цінностей (опитувальник Д.Супера); опитувальники установок (шкала Л.Терстоуна). Опитувальники факторні і опитувальники емпіричні.

Діагностика особистісних особливостей молодшого школяра і його ставлення. Діагностика особистісних якостей учнів. Дитячий особистісний опитувальник Кеттела (8-12 років). Метод вибору кольорів. Тест М. Люшера: коротка форма застосування та інтерпретації тесту. Колірний тест ставлення. «Три оцінки» А. Липкіна. Методика комплексного вивчення самооцінки й ціннісних орієнтацій (6-9 років). Методика незакінчених речень «Мій клас та мій вчитель».

Загальна характеристика проєктивних методик. Проєктивні методи психодіагностики. Теоретичне обґрунтування проєктивного підходу до психодіагностики особистості. Роль наукових праць Ф. Гудинафа, Г. Мюроя, Х. Морган, Г. Роршаха, Л. Франка у розвитку проєктивної психодіагностики. Загальна характеристика проєктивних способів вивчення особистісних особливостей. Основні різновиди проєктивних методик: структурування; конструювання; інтерпретації, доповнення, імпресії, катарсиса, графічні.

Індивідуальні відмінності у здібностях та їх вимірювання. Проблема діагностики здібностей. Використання тестів у діагностиці здібностей. Теорія Г.Гарднера про багатосторонні інтелектуальні здібності. Загальна характеристика тестів інтелекту. Інтелект. Структура інтелекту.

Психолого-педагогічні засоби діагностики розумових здібностей учнів. Виявлення багатосторонніх розумових здібностей учнів за методикою Томаса Амстронга. Стандартизована методика для визначення рівня розумового розвитку молодших школярів Е. Замбацявічене.

Мотивація як об'єкт психологічної діагностики. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості. Прямі та проєктивні методи діагностики мотиваційної сфери. Проєктивні методи визначення індикаторів мотивації. Рефрактивні проєктивні методики для визначення особистісних мотивів. Діагностика мотивів за допомогою когнітивних оцінок. Метод діагностики мотивів через характеристику перешкод. Малюнковий тест фрустрацій Розенцвейга. «Список особистісних переваг» (А. Едвардса EPPS (1954)). Опитувальник для виміру результуючої тенденції мотивації досягнення А.Мехрабіана (RAM).

Діагностика міжособистісних взаємин на основі суб'єктивних переваг. Соціометрія. Діагностика міжособистісних взаємин на основі суб'єктивних переваг. Соціометричний тест Дж.Морено. Плюси і недоліки методики. Модифікації соціометричного тесту. Аутосоціометричні методики (Данілін К.Є. Коломийський Я.Л.). Методики непрямої оцінки міжособистісних взаємин. Методики символічного моделювання реальної ситуації. Проєктивні засоби. Методика Петерсона (1980) спрямована на вивчення сімейних взаємин. Методика реєстрації міжособистісних взаємин Р.Бейлса. Діагностика індивідуально-особистісних властивостей, що виливаються на міжособистісні взаємини. Каліфорнійський психологічний опитувальник особистості (CPI). Тест міжособистісних взаємин Т.Лірі. Колірний тест взаємин (Еткінд А.М.).

Психофізіологічна готовності до навчання у школі. Визначення готовності дитини 6 – 7 років до навчання у школі. Виявлення рівня розвитку саморегуляції. Визначення рівня розвитку графічних умінь. Вивчення рівня розвитку аналітико-синтетичних умінь. Визначення рівня розумової активності. Вивчення рівня розвитку фонетичних умінь. Вивчення рівня розвитку арифметичних умінь. Вивчення рівня короточасної пам'яті та логічного мислення. Вивчення вміння встановлювати логічну послідовність подій. Картка психологічного дослідження. Картка розвитку учня. Структура діагностичного інтерв'ю. Психологічна характеристика учня.

Основи психологічного консультування»

Психологічне консультування як окрема галузь психологічної допомоги. Становлення та розвиток психологічного консультування в історичному аспекті. Теоретичні аспекти консультативної психології. Предмет, завдання, цілі психологічного консультування. Принципи та етичні аспекти психологічного консультування. Найпопулярніші теорії консультування, їх

характеристика. Основні положення особистісно-центрованого консультування. Нововведення у теорії особистісно-центрованого консультування. Причини неадекватної поведінки людей з погляду особистісно-центрованого навчання.

Класичний психоаналіз. Структура особистості у концепції З.Фрейда: Лібідо, Его, Супер-его. Принцип задоволення. Принцип реальності. Принцип «потрібно, необхідно». Внутрішній конфлікт. Три види страху: невротичний, реалістичний, моральний. Стадії психосексуального розвитку. Оральна фаза та оральна фіксація. Анальна фаза та анальна фіксація. Фалічна фаза та фалічна фіксація. Латентна фаза. Геніальна фаза.

Психотехніки: метод вільних асоціацій, тлумачення снів, інтерпретація, аналіз опору, аналіз переносу (трансферу). Поняття «механізми психологічного захисту». Класифікації механізмів психологічного захисту.

Індивідуальна психотерапія Адлера. Основні поняття концепції: феноменологічна орієнтація (суб'єктивне сприйняття дійсності), цілісність (урахування минулого, реальності та майбутнього), комплекс неповноцінності та компенсації, стиль життя, телеологія вимислу, соціальна цікавість (соціальні особистісні почуття, когнітивні соціальні припущення, соціальна поведінка). Мета терапевтичного процесу. Позиція клієнта-терапевта. 4 етапи терапії: встановлення відносин; аналіз динаміки; само розуміння (інсайт), переорієнтація. Психотехніки: Антисуггестія; «Як якщо...», «Постановка мети».

Поведінкова психотерапія. Класичне обумовлення за І.Павловим. Позитивне й негативне підкріплення. «Терапія та модифікація поведінки». Генералізація. Методи терапії: навчання способом підкріплення (жетонна система, самопідкріплення). Реципрокна аверсивна терапія. Оперантна аверсивна терапія. Шейпінг. Фейдінг (затухання). Імерсійні методи. Тренінг самоствердження. Навчання на моделях.

Когнітивна психотерапія. Раціонально-емотивна психотерапія Елліса: типи когніцій: дескриптивні й оцінні. АВС-концепція. Техніки: АВС-самоаналіз, рольова гра; «атака на страх».

Нейролінгвістичне програмування. Принципи та основні поняття НЛП. Репрезентативні системи: візуальна, аудіальна, кінестетична. Канали для встановлення рапорту. Сигнали доступу. Технічні процедури методу НЛП.

Метод кататимного переживання. Основа метода – вільне фантазування. Показання та протипоказання для застосування методу. Терапевтичні чинники: образне уявлення; усвідомлення; предметизація та спонтанна інтерпретація, вивільнення почуттів та катарсис; зворотний зв'язок та відкриття. Технічні процедури методу символдрами. Техніки основної ступені.

Гуманістичний психоаналіз Е.Фромма: Основна ідея. Специфіка ролі терапевта– клієнта. Особистість у концепції Е.Фрома. Мета терапії. Шляхи досягнення психотерапевтичного ефекту.

Гуманістична психотерапія: Психологія самореалізації А.Маслоу та недирективна клієнт-центрована психотерапія К.Роджерса. Причини психічних конфліктів у гуманістичних концепціях Маслоу та Роджерса. Опишіть техніку емпатичних відповідей.

Основні положення гештальт-консультування. Нововведення у гештальт-консультуванні. Причини неадекватної поведінки людей з погляду гештальт-консультування. Правила та ігри у гештальт-консультуванні. Основні положення теорії екзистенціального консультування. Нововведення у теорії екзистенціального консультування. Причини неадекватної поведінки людей з погляду екзистенціального консультування. Поведінкова оцінка клієнта у процесі консультування. Оцінка клієнта в рамках інтерв'ю. Систематична десенсибілізація як метод поведінкового консультування. Різновидності систематичної десенсибілізації. Репетиція поведінки та тренінг асертивності. Методи підкріплення. Допомога клієнтам в отриманні підкріплення. Основні положення раціонально-емотивного поведінкового консультування. Основні положення теорії мультимодального консультування. Соціальне повчання, неусвідомлені процеси, захисні реакції – нововведення у мультимодальному консультуванні. Ричард Нельсон-Джоунс – засновник консультування за життєвими уміннями. Основні вимоги до особистості консультанта.

Професійна підготовка психолога-консультанта. Суть проблемного аналізу в психологічному консультуванні. Бесіда як основний метод психологічного консультування.

Організація роботи психологічної консультації. Підготовка та проведення психологічного консультування. Основні етапи та процедури. Структурні та змістовні особливості першого інтерв'ю. Типи клієнтів психологічної консультації. Особливості взаємин: психолог-клієнт. Психологічне консультування: практичні аспекти. Техніка психологічного консультування. Методи впливу у процесі психологічного консультування. Невербальна оцінка поведінки клієнта. Тестування в практиці психологічного консультування. Тести, що рекомендуються до використання в практиці когнітивного психологічного консультування. Тести, що рекомендуються в практиці персонального та комунікативного психологічного консультування. Загальні практичні рекомендації з психологічного консультування, пов'язаного зі здібностями. Загальні практичні рекомендації з психологічного консультування, пов'язаного з розвитком особистості клієнта. Загальні практичні рекомендації з комунікативного та соціально-перцептивного психологічного консультування. Практичні рекомендації з проблем саморегуляції у ділових стосунках. Практичні рекомендації з проблем міжособистісного консультування.

Поняття психокорекції. Основні принципи, мета і завдання психокорекційної роботи. Психокорекційна ситуація, її структурні елементи. Види та моделі психокорекції. Види психокорекційних програм, принципи їх написання та структурування. Фактори ефективності корекційного впливу та перевірка ефективності корекційних програм. Структура корекційних занять. Поняття психогієни і її завдання. Психологічні прийоми самопомоги. Психофізіологічні прийоми самопомоги. Корекція і розвиток пізнавальної сфери. Корекція і розвиток емоційно-вольової сфери. Корекція і розвиток Я-концепції та характеру. Корекція і профілактика криз, обумовлених циклом навчання у вузі. Сім'я як об'єкт психокорекційного впливу. Методики корекції дитячо-батьківських і сімейних стосунків. АСПН.

Основні принципи психокорекційної роботи за А. Осіповою. Види психокорекції. Фактори ефективності корекційного впливу. Психологічні прийоми самопомоги. Психофізіологічні прийоми самопомоги.

Особистісні кризи студентів, зумовлені циклом навчання у ВНЗ та техніки їх подолання. Психологічна допомога особам похилого віку.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Рішення практичного завдання має бути аргументованим, опиратись на поєднання кількох тематичних областей дослідження особистості, порівняння позицій різних підходів і подаватися як невеличке авторське дослідження, завершуватись якщо не висновками, то принаймні певним авторськими роздумами щодо проведених пошуків. Аналіз завдання можна проводити за схемою, яка є наслідком аналізу концептуального апарату теорії постановки психологічного діагнозу і включає наступні елементи:

1. Феноменологія (феноменологічний рівень об'єкта психодіагностик, який включає запит, дані про клієнта, самодіагноз, резюме за феноменологічними даними).
2. Теоретичний конструкт та гіпотези (рівень причинних обґрунтувань об'єкту).
3. Дані психологічного обстеження (окремо по кожній гіпотезі, перевірка, резюме за даними обстеження).
4. Психодіагностичний висновок.
5. Рекомендації, крім того, можливе визначення і проектування психокорекційної роботи з клієнтом на основі отриманих даних.
6. Катамнез (перевірка діагнозу за результатом впливу).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗДАЧІ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Для забезпечення точності вимірювання досягнень студентів тестове поле атестаційного екзамену складає понад 800 тестів. Загалом усі подані тести рівномірно розкривають основний зміст фахових дисциплін, винесених для оцінювання рівня професійної підготовленості. На основі тестового поля індивідуально для кожного студента формуються білети, які містять 50 тестів зібраних у випадковому порядку. У кожному тесті з поданих варіантів відповідей лише одна є вірною. Загалом за кожен правильну відповідь студенту нараховується 0,1 бала.

Відповідно до шкали ЄКТС підсумкова оцінка визначається за сумою правильних відповідей, які студент отримав під час тестування. Оцінювання результатів атестаційного екзамену здійснюється за національною чотирибальною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) та одночасно визначається оцінка за шкалою ЄКТС.

Оцінка за національною шкалою	Інтервальна шкала	Оцінка за шкалою ЄКТС	Сума набраних балів під час тестування.
Відмінно	4,75–5,00	A	4,8 – 5,0
Добре	4,25–4,74	B	4,3 – 4,7
Добре	3,75–4,24	C	3,8 – 4,2
Задовільно	3,25–3,74	D	3,3 – 3,7
Задовільно	3,00–3,24	E	3,0 – 3,2
Незадовільно	2,00–2,99	FX	2,0 – 2,9
Незадовільно	0,00–1,99	F	0 – 1,9

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	55	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	44		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	44		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	33		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	33		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	22	Незараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	22		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування : навч. посіб. – Київ : Четверта хвиля, 2004. – 256 с.
2. Дуткевич Т. В. Загальна психологія: теоретичний курс : навч. посіб. – Київ : ЦУЛ, 2018. – 388 с.
3. Загальна психологія : навч.-метод. комплекс / уклад. І. С. Ревасевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 47 с.
4. Колобич О. П. Загальна психологія : навч.-метод. посіб. – Львів, 2018. – 172 с.
5. Максименко С. Д. Загальна психологія : підручник – Вінниця : Нова Книга, 2004. – 704 с.
6. Моначин І. Л. Зошит-практикум з курсу «Практикум з загальної психології» для студентів спеціальності «Психологія». – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. – 100 с.
7. Власова О. І. Педагогічна психологія : навч. посібник – Київ : Либідь, 2005. – 400 с.
8. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. – Київ, 2005. – 309 с.
9. Савчин М. В. Вікова психологія : навч. посіб. – Дрогобич : Відродження, 2005. – 360 с.
10. Сергеєнкова О. П. Вікова психологія : навч. посіб. – Київ : «Центр учбової літератури», 2012. – 346 с.
11. Андреева Г. М. Соціальна психологія : навч. посіб. / Г. М. Андреева. – М. : Аспект-Пресс, 2008. – 507 с.
12. Гапон Н. Соціальна психологія : навч. посіб. – Львів : ЛНУ ім. І.Франка, 2008. – 366 с.
13. Корнев М. Н. Соціальна психологія : підручник – Київ : Либідь, 2008. – 301 с.
14. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підручник – Київ : ЦНЛ, 2005. – 624 с.
15. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навч. посіб. – Київ : Академвидав, 2010. – 649 с.
16. Основи соціальної психології : навч. посіб. / О. А. Донченко та ін.– Київ : Міленіум, 2008. – 496 с.
17. Галян І. М. Психодіагностика : навч. посіб. – Київ : Академвидав, 2011. – 464 с.
18. Корольчук М. С. Теорія і практика професійного психологічного відбору : навч. посіб. для студентів ВНЗ – Київ : Ніка-Центр, 2012. – 536 с.
19. Корольчук М. С. Психодіагностика : навч. посіб. для студ. ВНЗ – Київ : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 400 с.
20. Моргун В. Ф. Основи психологічної діагностики : навч. посіб. – Київ : Видав. Дім «Слово», 2013. – 464 с.
21. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики : навч.-методич. посіб. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2009. – 442 с.
22. Хомич Г. О. Основи психологічного консультування : навч. посіб. / Г. О. Хомич, Р. М. Ткач. – Київ : МАУП, 2004. – 152 с.

Додаток А

ЗРАЗОК ТЕСТІВ ТА ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

1. На 1 етапі розвитку психологія розглядалася як:
Наука про психічні факти, закономірності, механізми
Наука про свідомість
Наука про поведінку
Наука про душу
Наука про Воно (Ід), Я (Его) та Над-Я (Супер-Его).
2. Хто вперше створив психологічну лабораторію?
Бехтерев
Морено
Павлов
Вундт
Сеченов
3. Основною ідеєю теорії рекапітуляції є:
розвиток людини являє собою лише кількісний процес нау́чіння, тобто поступове накопичення навичок;
відносно до ембріогенезу, онтогенез є коротким і швидким повторенням філогенезу;
життя людини принципово не відрізняється від життя інших тварин і є ланцюгом інстинктивно детермінованих форм поведінки;
фактор біологічного і соціального однаковою мірою значущі для психічного розвитку дитини;
жодна відповідь невірна.
4. Необхідність врахування в корекційній роботі профілактичних і розвиваючих завдань задає...
принцип системності розвитку психологічної діяльності
принцип нормативності розвитку
принцип «знизу вверху»
діяльнісний принцип корекції
принцип єдності діагностики і корекції
5. Провідними потребами немовляти є:
Потреба в безпеці;
Потреба у враженнях;
Потреба у спілкуванні;
Фізіологічні потреби
Усі зазначені вище потреби є провідними

ПСИХОЛОГІЧНА ЗАДАЧА. Батько п'ятнадцятирічного хлопчика поскаржився психологу на боягузтво та несміливість свого сина. Ці ознаки, як зазначив батько, були у сина з раннього дитинства, і батько давно намагався боротися з ними. Він змушував хлопчика перемагати свій страх — кидав його у воду у глибокому місці, щоб навчити його плавати, посилав увечері до лісу. Хлопчик у цих випадках боявся, плакав, але батько наполягав, виховував у ньому “мужчину”. Попри все, хлопчик залишався нерішучим і боязким. Він так і не навчився долати свої страхи, більше того, з роками вони посилювалися.

Рішення практичного завдання має бути аргументованим, опиратись на поєднання кількох тематичних областей дослідження особистості, порівняння позицій різних підходів. Аналіз завдання можна проводити за схемою, яка є наслідком аналізу концептуального апарату теорії постановки психологічного діагнозу і включає наступні елементи:

- 1. Феноменологія (феноменологічний рівень об'єкта психодіагностики, який включає запит, дані про клієнта, самодіагноз, резюме за феноменологічними даними).*
- 2. Теоретичний конструкт та гіпотези (рівень причинних обґрунтувань об'єкту).*
- 3. Дані психологічного обстеження (окремо по кожній гіпотезі, перевірка, резюме за даними обстеження).*
- 4. Психодіагностичний висновок.*
- 5. Рекомендації, крім того, можливе визначення і проектування психокорекційної роботи з клієнтом на основі отриманих даних.*
- 6. Катамнез (перевірка діагнозу за результатом впливу).*